

Har du frågor?

Dysfagienheten

Sjuksköterska Veronika Gustafsson Hagelberg

Telefon: 0500-43 16 12

Lättast att nå tisdagar och onsdagar. Om ej i tjänst, lämna namn och telefonnummer så återkommer vi.

Förskrivning av sondnäring kontakta ansvarig dietist.

För uttag/beställning av förskrivna produkter

Ring Skövdedepån 010 -441 31 90

Vid akuta besvär som inte kan vänta:

Rådgivning sjuksköterska Öron-, näs- och halsmottagningen (ÖNH):

(Gemensamt för alla ÖNH - mottagningar)

Telefon: 0500-44 70 10

Måndag – torsdag kl. 08:00 – 10:30, 13:00 – 14:30,
fredag kl. 08:00 – 10:30

Kirurgmottagningens rådgivning

Skövde: 0500 – 43 20 75, måndag – fredag 08:00 – 09:30

Lidköping: 0510 – 850 60, måndag – fredag 08:00 – 09:30

Sjukvårdsrådgivningen

Telefon: 1177 (kvällar, nätter och helger).

Medicinskt ansvarig läkare: Martin Oscarsson, ÖNH, Tomas Manke, Kirurgi.

Omvårdnadsansvarig sjuksköterska: Veronika Gustafsson Hagelberg

Skaraborgs Sjukhus

Information till dig som har gastrostomiknapp

Enteralinfarten är av storlek _____ Fr _____ cm

Kuffen är fylld med _____ ml vatten

Omkuffning var _____ dag

**Öron-, näs- och halskliniken
Kirurgkliniken
Skaraborgs Sjukhus**

Bakgrund

Knappar används till största del för dem som behöver hjälp med näringsintag då de har svårt att svälja mat och/eller ta mediciner. Oftast får man en PEG först för att vanligtvis byta till en knapp eller gastrotub om behovet kvarstår. Fördelen med knapp är att den yttre delen inte sticker ut så långt.

Här intill finns bildexempel på två varianter av knappar. På framsidan finns information om vilken typ av knapp du har.

Vid tillförsel av sondnäring, näringsdryck och vätska eller mediciner bör du alltid sitta upp eller inte ha huvudändan lägre än 30 grader.

Knapp

En knapp är en infart som går mellan huden på magen in till magsäcken. Hålet kallas gastrostoma. På insidan sitter knappen fast med en ballong kallad kuff som fylls med vatten. Hur mycket vatten varierar på produkt, det står på förpackningen. Kontroll av kuffen rekommenderas att göras varje till varannan vecka.

Längden på knappen motsvarar avståndet från magsäcken och bukväggen.

Det finns en backventil i knappen som skall förhindra läckage.

Läckage från gastrostomat kan förekomma vilket innebär att sondnäring och magsaft kan läcka ut via gastrostomat. Viktigt att avlägsna läckage då det kan fräta på huden.

Ta kontakt med ansvarig sjuksköterska vid stora läckage.

Mini-One knapp

Mini-One kopplingslang

Mic-key knapp

Kopplingslang

Material

Underlag för beställning görs av behörig sjuksköterska och uttag/beställning kan skapas av patient/anhörig/sjuksköterska.

Sondnäring förskrivs och ordineras av dietist. Uttag kan skapas/beställas av patient/anhörig/sjuksköterska.

Kontroller/Skötsel

- Kontroll och rengöring av gastrostomat ska göras dagligen. Vi rekommenderar smörjning med barriärslava, till exempel Cavilon. Omkuffning sker med 10 ml spruta och kranvatten var 7-14:e dag.
- Om knappen är vilande/inte används till sondnäring eller läkemedel ska den spolas igenom dagligen med 20-50 ml vatten.
- Före och efter tillförsel av sondnäring och läkemedel spola med 20-50 ml ljummet vatten. Gäller även mellan olika typer av läkemedel.
- Läkemedel ska ges i flytande form, tabletter som själva löses upp i vatten eller krossade och lösta i vatten.
- Sprutor är flergångs i hemlik miljö och diskas enligt rekommendation från företaget och byts var 7-14:e dag.
- Kopplingslang till knapp används som flergångs och byts var 7-14:e dag. Den spolas ren med varmt vatten och diskmedel. Skölj noga och förvara den torrt, gärna i burk med lufthål. Förvaras i rumstemperatur.
- Om obehag eller smärta upplevs i samband med matning, ta kontakt med ansvarig sjuksköterska eller 1177.
- Byte av själva infarten utförs var 3:e månad. Kan göras av patient/anhörig eller sjuksköterska.
- Om knappen skulle åka ut eller ballongen skulle gå sönder så stoppa ner den i gastrostomat igen och kontakta därefter ansvarig sjuksköterska.